

viis (Nei). Efter de Oplysninger, man har, er Forholdet, som jeg har nævnt. Vi have afføstet Consumtionen; vi have nedsat Toldsatserne og Portoen og der er ingen ny Statsstat kommen til. Vel er det saa, at man nu udfører endeel Foretagender i Amt og Commune, som Staten tidligere udførte, men det er i Regelen nyttige Foretagender, der tildeels ere Activer for vedkommende Amter og Communer, der atter ville give Rente og i visse Tilfælde maaskee endog rigelig ville forrente sig; ialtsald er det nyttige og nødvendige Foranstaltninger, som man allerede lang Tid tilbage har savnet. Der er forøvrigt kun et Par af de Punkter, der ere berørte af tidligere ærede Talere, hvorved jeg skal dvæle et Øieblik; der er af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 1ste Valgkreds (N. Hage) talt om at give Island en større Selvstændighed; deri er jeg enig, og maaskee man derved med den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 8de Valgkreds (Nimestad) kan komme til at give Embedsmændene en høiere Lønning, skjøndt jeg rigtignok betvivler det. Det undrer mig, at man vil lægge klimatiske Forhold i Bægtfaalen for at bestemme Lønningen; thi derved vilde man kunne til at lønne høiest i Grønland og lavest i Vestindien, jeg troer, at man maa tage andre Hensyn. Der er paa nærværende Finanslov opført 10,000 Rb. for at udarbejde en Jernbaneplan. Jeg ønskede gjerne fra det ærede Ministerium at erholde en nyere Oplysning om, hvorledes man egentlig havde tænkt sig Anvendelsen af denne Sum. Jeg kan ikke gaae ind paa den Betragtning, der her igaar blev gjort gjældende, at der fra Rigsdagens Side skulde gøres Skridt eller blot fremkomme Udtalelse om, at tidligere tagne Beslutninger skulde betragtes som ikke tagne, eller at man skulde forsøge paa at faae dem forandrede. Hvis Regjeringen kan skaffe billigere Vilkaar end de, under hvilke den var bemyndiget til at afflutte Contracten, vil det vistnok være velkomment for ethvert af Thingets Medlemmer, men jeg troer ikke, at der bør være Tale om at rokke ved det, som paa lovlig Maade er besluttet, og hvorefter der er affluttet Contract med en Entrepreneur. Det, der tidligere er

til nye Jernbaneanlæg. Det er vistnok rigtigt at lægge en Plan, og at Staten yder Tilskud, for at en Plan kan gennemføres, men jeg troer ikke det er rigtigt, at Staten giver Garantier for saadanne Anlæg, eller at Staten giver en vis Sum i Obligationer for at støtte sige Foretagender. Jeg kan ikke nægte, at blandt de Forslag, der ere fremkomne, har det ubetinget tiltalt mig stærkest, at Staten giver et bestemt Tilskud til mulige Jernbaneanlæg pr. Mil, efter at der er lagt en almindelig Plan for de Baner, der kunne betragtes som Statsbaner. Naar vi tage Kjøbenhavn-Korsør-Jernbane og den jydsk Everbane som givne, og tænke os som fremtidige Statsbaner: en østjydsk Bane, en hense, en nordsjællandsk og en sydsjællandsk Bane, saa bliver det omtrent 60 Mil, som der bliver Spørgsmaal om, at Staten endnu skal understøtte. Dersom man bestemmer, at Staten til disse Jernbaneanlæg f. Ex. i 30 Aar giver en vis aarlig Sum pr. Mil, saaledes at denne Sum daler med hvert 10de Aar, idet man f. Ex. begynder med indtil 8,000 Rb. for de første 10 Aar pr. Mil, i de paafølgende 10 Aar indtil 6,000 Rb. og i de næste 10 Aar indtil 4,000 Rb., da vil man kunne overskue, hvor store Beløb Finanserne ville komme til at udrede i de enkelte Aar, og man vil ikke staae i Fare for at indlade sig paa storartede Entrepriser, uden at vide, hvorvidt Statens Kræfter ville strække til eller ikke. Man vil derved desuden opnaae, hvad jeg anseer for en overordentlig stor Fordeel, nemlig at det Princip, der her gjentagne Gange er slaæet fast, at man især skal hjælpe de Kredse, de Dele af Landet, hvor der i Befolkningen selv er et saa levende Ønske, at den vil yde Bidrag til Planens Realisation, finder en hderligere Anerkjendelse; paa den Maade vil altsaa Jernbaner opstaae der, hvor der er størst Trang til dem, hvor Ønsket om at erholde dem er meest levende, og hvor man altsaa kan antage, at de ville stifte den største Nytte. Paa den Maade troer jeg ogsaa, at man lettest vil dele mellem dem, der foresøgte den ene Art Rængdebane fremfor en anden; thi det vil da vise sig, hvilke Baner, idetmindste af de Folk, som sætte deres Penge deri, antages snarest at kunne betale sig. Dersom en